

Prosjektskisse for haldningsskapande trafikksikkerhetsarbeid

Vaksdal kommune

Ingen å miste

Null drepne, null hardt skadde

August 2014
Eining for samfunnsutvikling

Grunnlag for søknad

Vaksdal kommune starta i 2014 eit systematisk arbeid for å betre trafikktryggleiken. I juni 2015 vart det gjennomført eit trafikktryggingsarrangement for haldningsskapande arbeid. Det møtte fram 400-500 tilskodarar/deltakarar, som samla både nødetatar, støttande ressursar og innbyggjarar til redningsarbeid og «debriefing». Både politisk- og administrativt i kommunen er det stor semje om å videreføre dette arrangementet, og det er no ankra i trafikktryggleiksplanen med gjennomføring annankvart år.

Vaksdal vart godkjent som trafikksikker kommune i 2016, og eit viktig satsingsområde er ungdomar og haldningsskapande arbeid. Det er viktig for oss at trafikktryggleiksarrangementet vert etablert som tverretatlig samarbeidsplattform, der dei ulike kompetanseområda vert synleggjort og tilrettelagt for kommunikasjon i lag med ungdomane.

Innhald

Innhald

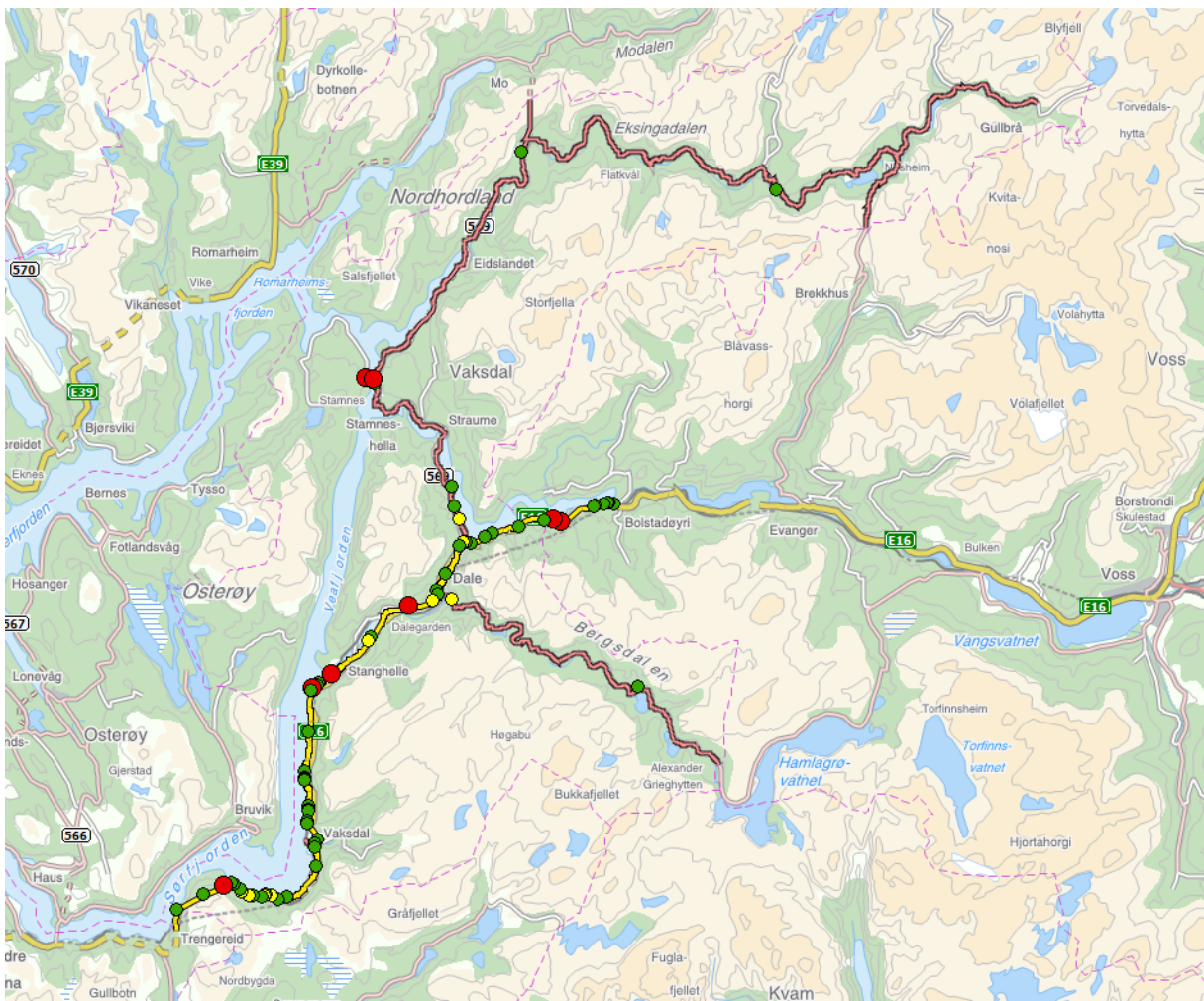
1. MÅL OG RAMMER.....	4
2. OMFANG OG AVGRENSNING.....	6
3. ORGANISERING.....	7
4. AVGJERDSPUNKTER, OPPFØLGING OG MILEPÆLER.....	8
5. RISIKOANALYSE OG KVALITETSSIKRING	8
6. GJENNOMFØRING.....	9
7. ØKONOMI	9
8. KONTRAKTER OG AVTALER	9
9. VEDLEGG	10
1. Om Sei ifrå- kampanjen.....	10
2. Dreiebok russearrangement:	12
3. Nylege mediaoppslag, 21. august 2014	15

1. MÅL OG RAMMER

1.1 Bakgrunn

Vaksdal kommune er svært belasta med svært mange og alvorlege ulykker spesielt knytt til E16 og Rv564.

På E16 er det mykje gjennomgangstrafikk. Standarden er svært låg i høve til trafikkmengda, og i media er den omtala som «dødsvegen». Heilt sidan «stamvegen til Voss» opna i 1991 har alvorlege og fatale ulykker ramma lokalbefolkningen i Vaksdal hardt. Saman med Rv 569 retning Stamnes utgjer den i hovudsak lokalvegnettet i kommunen. I løpet av første halvår 2014 mista kommunen to unge gutar, ein på E16 og ein på Rv 569. I 2015 mista me ein 6 år gamal gut knytt til tungtransport til/frå Vaksdal mølle.

Kartutsnitt for Vaksdal kommunen, trafikkuulykker 2004-2014 (kjelde: Statens vegvesen)

Ulykkene rammar både i gjennomgangstrafikken og lokalt. Det er spesielt mange lokale ungdomar som har vore involvert. Ulykkene har ulike karakterar, men fleire alvorlege ulykker kan knytast til rus, fart og bruk av sikringsutstyr.

Vaksdal kommune har ingen å miste, og ynskjer å prioritere haldninskapinge trafiksikkerheitsarbeid. I prosjektfasen vil opparbeiding av kompetanse, samarbeid og implementering av rammeverk og rutinar for å nå dette målet ved felles innsats både frå

kommunen og innbyggjarane i kommunen. Andre offentlege etatar og interessentar vil også medverke og delta aktivt.

1.2 Effektmål

Målet med prosjektet vil vere samanfallande med det nasjonale målet;

null drepne og null hardt skadde.

Ved å framheve trafikantatferd som ein sosial aktivitet der alle har ansvar i fellesskapet vil ein understøtte sjølvregulerande atferd, både hjå den einskilde og i grupper. Det skal vere aksept for å melde frå om forsøk på, eller utføring av uønskt atferd – fordi me bryr oss om kvarandre.

Prosjektet føreset at talet på meldingar til politiet aukar.

Prosjektet føreset at politiet fortsatt har høgt fokus i kommunen.

Gjennom prosjektet skal ungdom lære og erfare at høgenergiulykker er livsfarlege. Fokus skal vere samanhengen mellom rus, fart og sikringsutstyr. Gode haldningar må underbyggjast og dårlege haldningar møtast med motargument tilpassa ungdomens plattform.

1.3 FoU mål

Kommunen skal ha ei plattform for forebyggjande trafikksikkerheitsarbeid som er sektorovergripande og er synleg i kommunen sine tenesteområder.

1.4 Drivere

Haldningsskapande arbeid med tverretatleg samarbeid, til dømes;

Brann, politi, ambulanse, helsestasjon, prest, Statens vegvesen, Trygg trafikk, osv.

Arrangement som forener teori og praksis, inkludert pårørande, prest osv

Målretta mot spesielle grupper, men også arrangement for 10-klasse++.

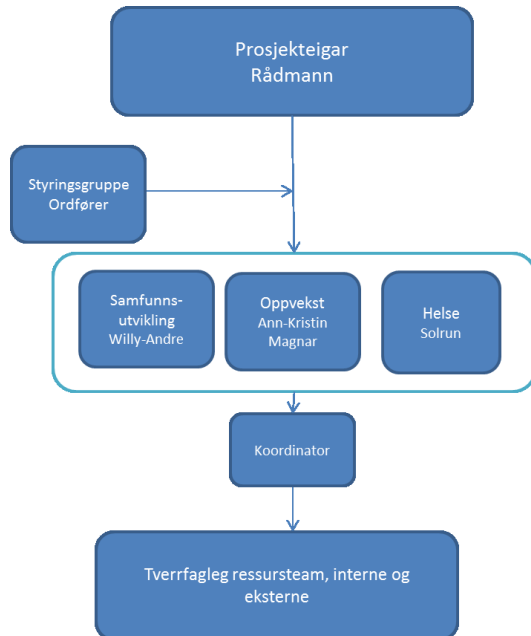
2. OMFANG OG AVGRENSNING

Målgruppa for arrangement er hovudsakleg retta mot 9-10-klasse (++) og eventuelt eldre ungdommar som er i bygda. Fokus høgenergiulykker og rus. Dropp av bil frå mobilkrane, hurtigfrigjering og vekktransport. Oppsummering/debriefing med naudetatar og andre aktuelle. Bruk av pårørende, tilpassa aldersgrupper. Oppsummering/debriefing vil mogeleg føregå i ein tredeling av publikum; ungdom, eldre ungdom og foreldre. Fordi desse målgruppene har ulik motivasjon og tilnærming til utfordringane.'

3. ORGANISERING

3.1 Prosjektleiing

Det er forutsett ei matriseorganisering mellom oppvekst og helse, då målgruppene er delvis sammenfallande. Det er også hensiktsmessig at ressursgruppa er felles. Koordinator er *brannvernet* i Vaksdal.

3.2 Ressursgruppa

Ressursgruppa skal innehalde personar frå offentleg sektor; politi, ambulanse, brann, helseteneste (rus, helsestasjon, traume, osv...), prest, vegvesen, skule, trygg trafikk, sivilforsvaret. Andre?

Frå frivillig sektor; Ungdomsrådet, røde kors, Natteravn, andre ungdomsorganisasjonar, pårørende, eldsjeler, gravferdsbyrå, trafikkskule. Andre?

I ressursgruppa er tanken at det vert danna temagrupper tilpassa dei oppgåvene som skal løysast.

3.3 Øvrige roller

Det vil også vere behov for intern og ekstern informasjon; mediehandtering, kommuneikasjon og informasjonsformidling. Media – både lokalpresse og kommunen si eiga nettside vil vere viktige informasjonskjelder. I tillegg vil sosiale medier som Facebook vere viktig.

4. AVGJERDSPUNKTER, OPPFØLGING OG MILEPÆLER

4.1 Avgjerdspunkter

Dato:	Kva:	Kven:	Avgjerd:	Frist:

4.2 Oppfølging

Statusmøter: *eksempel*

Dato:	Planlegging	Status	Evaluering

Set kryss for type møte (planlegging, status eller evaluering)

Møter skal ha møtereferat med krav til oppfyljingsansvar.

Det vil vere behov for orienteringsmøter, planleggingsmøter, arbeidsmøter og evalueringer.

4.3 Milepæler

Eksempel

Dato:	Milepæl:	Ansvar:
20. desember 2016	Søknad om midlar sendt	Brannvernet
31. januar	Intern organisering avklara	Brannvernet
28. februar	Ressursgruppe sett saman	Brannvernet
30. mars	Møte med involverte etatar	Brannvernet
30. juni 2017	Arrangement gjennomført	Ann-Kristin

Milepælsplanen vil måtte justerast etterkvart som prosjektet får fast forankring og klar ressursfordeling.

5. RISIKOANALYSE OG KVALITETSSIKRING

Risikoanalyser og eventuelt «sikker-jobb-analyser» vil verte gjort under planlegging av dei enkelte bolkane i programmet.

6. GJENNOMFØRING

Detaljert aktivitetsplan vil verte utarbeidd av prosjektkansvarlege. Dreiebok frå arrangementet i 2015 er i vedlegg 2.

7. ØKONOMI

Som budsjett for arrangementet nyttar me faktiske kostnader frå arrangementet i 2015, og meiner me kan få det til innanfor same ramme;

7.1 Budsjett

Rekneskap til trafiktryggleiksdag i Vaksdal kommune, 6. juni 2015

Utgifter til Ingen å miste - trafiktryggleiksdag 6. juni 2015	Beløp
Prosjektleiar + ein medarbeidar i planlegging og gjennomføring Trafikktryggleiksarrangement	56 000
Annonsering i avis	3 500
To bilar til bildropp	4 144
Lydutstyr til arrangementet	5 500
Servering på ulike planleggings- og koordineringsmøter	1 886
Servering på sjølve trafiktryggleiksdagen	3 760
Leige av kran til bildropp	6 000
Klargjering, sikring og opprydding- løn teknisk avd.	6 400
Uttrykning brann	22 250
Kriseteam, kommunalsjef og anna kommunalt personell til stades på planleggingsmøter og sjølve arrangementet	28 000
<i>Utarbeiding av film og dokumentasjon som etterarbeid til trafiktryggleiksdagen</i>	
Prosjekt Dalekunst (lyd, grafikk, prosjektleiing)	35 000
Utarbeiding av visuelle uttrykk (plakatar, banner mm.) til trafiktryggleiksdagen	5 000
Total sum for arrangementet og etterarbeidet	177 440

8. KONTRAKTER OG AVTALER

Kommunen er i dialog med fleire offentlege etatar som alle er svært villege til å stille opp for kommunen i dette arbeidet. Internt er også forståinga av kor viktig og nødvendig dette arbeidet kan vere, og motivasjonen for å ta del i dette arbeidet er stort.

Sist i vedlegg 9 er reportasjer frå lokalavisa Vaksdalposten, som syner at innbyggerane også har stort engasjement for saka.

Filosofiane bak det haldningsskapande arbeidet Vaksdal no vil i gang med er velkjend og utprøvd. Det vil vere viktig å hente kunnskap og erfaring i etablerte miljø og tilpasse dette til lokale forhold. Fleire vektige aktørar kan hjelpe kommunen med dette.

9. VEDLEGG

1. Om Sei ifrå- kampanjen

(<http://www.vegvesen.no/Trafikkinformasjon/Trafikksikkerhet/Trafikksikkerhetskampanjer/lokale-kampanjer/Sei+ifra%C3%A5!/sei-ifra%C3%A5>)

Ungdom tar ansvar

Kampanjen bygger på at ungdomar flest er positive og fornuftige menneske, som skjønner farane ved risikofylt kjøring. Det er eit mindretal som gjennom sin atferd medverkar til risikofylt kjøring med bil. "Sei ifrå!"-kampanjen sin viktigaste oppgåve er derfor å støtte opp om at det er heilt ok å seie ifrå og å medverke til at det er lov å gjere det. Føremålet er å få fleire til å sette grenser for kva dei ønskjer/ ikkje ønskjer å vere med på. Ungdommen sitt eige sosiale nettverk vil deretter leggje press på sjåførane sin kjøreatferd.

Kontroll og informasjon i samspel

Kampanjen inneheld både kontrolltiltak og informasjon med budskapet "Sei ifrå!", der passasjerane vert oppmoda om å seie ifrå når mellom anna farten vert for høg. Informasjonen består av kortfilm, t-skjorter og anna materiell. Filmen blir vist på TV, kino, skular og på kontrollar ute på vegen.

"Verstingane" på vegen

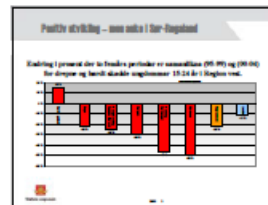
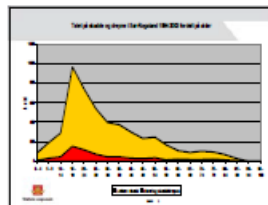
Overfor ei mindre gruppe med såkalla "verstingar" er det berre politikontroll og inndraging av førarkortet som nyttar, i følgje kampanjen sin "filosofi".

Evaluering av kampanjen sei ifrå

(<https://www.toi.no/publikasjoner/virker-sei-ifraa-filosofien-utvikling-i-antall-skadde-og-drepte-ungdommer-i-bil-i-hordaland-og-sogn-og-fjordane-article19273-8.html>)

"Sei ifrå!"-kampanjen kombinerer intensivert kontrollvirksomhet på vei rettet mot ungdom med å spre budskapet om å "Sei ifrå!". Etter at "Sei ifrå!" kom i gang i Hordaland og etter at kontrollvirksomheten på vei ble intensivert i Sogn og Fjordane, har det skjedd en signifikant reduksjon i antall hardt skadde og drepte ungdommer i bil på 25 %. Den samfunnsøkonomiske nytteverdien ved denne reduksjonen er beregnet til å være i underkant av 400 millioner kr etter at kostnadene ved tiltaket er trukket fra. I fylker som gjennomfører kampanjen med mindre vekt på kontrollvirksomhet på vei er det ingen sikre tegn på en reduksjon i skadetall for ungdom i bil etter at kampanjen startet. Resultatene tyder dermed på at det er nødvendig å kombinere budskapet om å "Sei ifrå!" med (og legge hovedvekten på) intensivert kontrollvirksomhet på vei.

«Sei ifrå» kampanjen er retta mot to grupper; ungdom og vaksne. Vinklingen mot ungdomsgruppa er:

Diskusjon:
Kvifor er det slik?

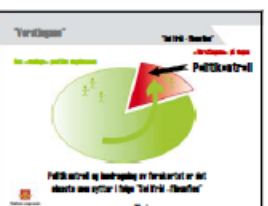
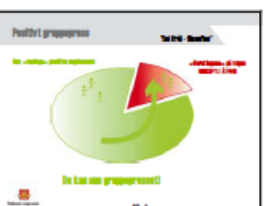
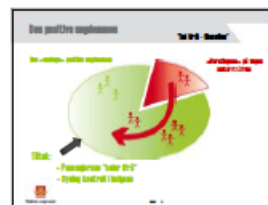
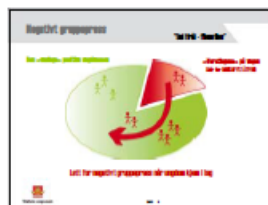
Diskusjon:
Kva bør gjerast?
Kva kan de gjera?

Grunnslaga i "Sei ifrå - flussfor" kampanjen

Sei ifrå!

Et utvald prosjekt med slogan "Sei ifrå - flussfor" som bygger på ein grunnslaga som er:

- Informasjon om dei nye og gamle reglane
- Ei samantale eller for dei som ikkje trur på dei nye reglane

Resultatet
Vi vet:
Det nyttar når ungdom tek ansvar!

2. Dreiebok russearrangement:

Trafikksikkerhetsarrangement 2015.
Målsetjinga er å bygge opp rundt formuleringa:

Ingen å miste

Skuleplassen på Dale, laurdag 6. juni kl 16-17

Fredag kveld:

Stenge skuleplassen for parkering: Kommunalteknisk drift – ok.

Leverer to stk sanerte bilar: Bjørke bilopphogging – ok.

Laurdag:

Kranbil (slippkrok, slippmatte ++). Kjem ca kl 13.

Lydanlegg, trådløs mik og vanleg mik, musikk; Boge lyd. Uteanlegg ok. Inneanlegg frå ungdomsskulen

Presenning. Sperreband. Sikkerheitssone. Ansvarleg hjelpemann/dame. Styretau.

Markørar frå Røde kors og ungdomsrådet. Kledd og sminka for føremålet.

Vernebriller.

Film. Ungdomsskulen

Ungdomar og bil, først til skadestad, sikrar, melder, hjelper (manglar)

Speaker ute. Gjertrud

Møteleiar inne. Eirik

Kontaktliste

		Telefon	
Bkb kran, Myklebust		5539620 0	alf@myklebust-bkb.no ,
Lydanlegg	Helge Boge	9700468 4	
Bjørke bilopphogging	Tore Strømme	5652375 0	tore@hogging.no
Helse Bergen	William Fauske	9934042 5	Wifa01@gmail.com
Politiet	Gunn Iren Brenden	9208938 9	Gunn.iren.brenden@politiet.no
Kyrkja	Frode Kvamsøe		Frode.kvamsoe@vaksdal.kyrkja.no
Gravferdsbyrå	Ann-Elin Mjelde Gullbrå	5659747 0 9117976 6	Vaksbegr@online.no
Røde kors	Leif Arne Lid	9570501 3	lalid@live.no
	Kai Ove Grenasber g		Kov-gre@online.no
Brannvern	Brede Tjønneland	9067585 5	Brede.tjonneland@vaksdal.kommune.no
Ungdomsarbeida	Monica	4888034	Monica.balestrand@vaksdal.kommune.no

r	Balestrand	5	no
Ungdomsrådet			
Kriseteamet	Torill Jacobsen		Torill.jacobsen@vaksdal.kommune.no

Ute:

Innleiande speaker(ev. andre) med trafikksikkerheitsfokus.

-ingen å miste,

Fokus er skadeomfang og konsekvens ved høgenergiulykker.

Laurdag føremiddag vert ein bil droppa og sett klar til øvinga seinare. Bilen vert dekkja med presenning, og før arrangementet vert markørar samt ei dukke sett inn.

Antal markørar vert ein ungdom og ei dukke.

Når arrangementet startar vert ein bil droppa, for å demonstrere ein krasj tilsvarande 80 km/t.

No vert fokuset kva ein gjer når ein kjem først til ein ulykkesstad.

Ein bil med ungdomar kjem til. Dei set på nødblind, tek på gule vestar, går ut av bilen. Ein set ut varseltrekant. To (eller tre) går til ulykkesbilen. Ein ringjer nødnummer mens to hjelper skadde. Etter kvart hjelper alle desse skadde.

Blålysetatane rykkjer inn. Ambulanse eller brannvern først (må avtalast). Så politiet. Dei skadde vert handsama. Dokka vert forsøkt gjenoppliva, men forsøket mislykkast. Gravferdsbilen kjem og hentar denne.

Inne:

I gymsalen på ungdomsskulen er det rigga til med matter på golvet til å sitje på. Ein del stolar er sett fram til dei som treng. Det vert bollar, brus og kaffi til dei som vil ha.

Fokuset er no «ingen å miste». Eirik held tråden.

1. Film
2. Eirik opnar
3. Politiet. Gunn Iren Brenden (og ev. i tospann med Jens-Petter Gravning)
4. Brannvesenet – Brede Tjønneland eller
5. Helse Bergen – William Fauske
6. Prest – Frode Kvamsøe
7. Avslutning. Film som elevar ved ungdomsskulen har laga. Info hjå Jostein Vasstveit.

Vaksdal kommune inviterer ungdom og vaksne

Trafikksikkerheitsarrangement på skuleplassen laurdag kl 16

Du får sjå ein bil som vert sleppt frå 30 meters høgda –

rett i skuleplassen – 80 km/t

Du får sjå redningsarbeidet med brannvesenet, ambulanse og politi

Og jammen har dei brus og bollar i gymsalen etterpå

Første bil til skadestad:

Sikre, for å hindre nye ulykker:

- Nødblink
- Refleksvest
- Varseltrekant

Melde.

- Ta overblikk og ring nødnummer

Hjelpe.

- Frie luftveger (løfte og halde hovudet)
- Roleg oppmuntre og trøste

3. Nylege mediaoppslag, 21. august 2014

6 / VAKSDALPOSTEN / TORSDAG 21. AUGUST 2014

► / NYTT

Ungdom og farefull køyring: - Må ta tak i problemet

- Det nyttar ikkje med peikefinger og kjefting. Me må våga å snakka saman for å få ei bevisstgjøring både blant ungdom og hos dei som er rundt ungdommane våre, seier Stefano Giusti.

✉ Anne Rivenes
ar@vaksdalposten.no

I løpet av første halvår har Vaksdal kommune mista to unge menn i trafikkuulukker. Også tidlegare år har lokale ungdommar mista livet på vegane. I tillegg kjem meldingar om ungdomsbilar som høgd høgt fart og om alkoholpåverka køyring. Som småbarnsforeldre på Stanghelle kjemner Line og Stefano Giusti seg uroa over det som skjer.

Nært og skremmande

- Etter at me har blitt foreldre, tenkjer me meir framover og på miljøet borna våre skal voksa opp i. Eg er ikkje sikrisikker på om det er annleis i vår kommune enn andre stader, men når me registrerer at det er ulukkar og dødsulukkar der lokale ungdommar er involvda, vert det et røssl problemstilling, seier Stefano Giusti.

Han jobbar til vanleg i Utekontakten i Bergen kommune, med ferebyggjande ungdomsarbeid.

Speleregler

Frå huset på Stanghelle ser det godt kva som skjer både på beina, på katen og på vegen, og det legg merke til både høgt fart og anna uøvet kjøyring.

- Å ha bil og å køyra rundt er det ikkje noko gale med. Bil er et fritidsinteresse på line med andre, men ein må følgje spelereglane. Det ser me at ikkje alle gjer, og då handlar det mest om fart, seier Giusti.

Et nært eksempel på problematikken ser han i ei eige naboblg.

- Agnavika er ein plass der også ungdommar treffast sosialt, og det synest og det skal fortsetja med. Men og ser jo at somme køyrer full penne frå det svinger av til det stoggar her nede, og dette er ein uoversiktleg stad der mykje folk ferdist, seier Giusti.

Trengst endring

For å koma råkøyring og promillekøyring til livs, må det et kraftig haldningsendring til.

- Det må skje et bevisstgjøring både blant ungdom og blant dei som er rundt ungdommane våre. Då tenkjer og både foreldre og kommune, slik som skule, oppvekststat og politikarar, i tillegg til naboar og lokal-samfunn. Me vaksne må vera vaksne, seier Giusti.

Sterkt gjort

Han understrekar at «ungdom har lov å bli vit på beina», men det må vitta kvar grensa går, og det må alle vaksne hjelpe til med.

- Me må snakka om ting og vera opne. Og og vil sterkt berømma foreldreforet som mista sonen sin i sommar, som gikk ut i BT på den måten det gjorde. Det har opena for at me kan og bør ta den viktige debatten. Eg trur nok det det sa påverka veldig mange, seier Giusti.

Karen Tveterås og Ørjan Olsen, som mista sonen Anders i et utforkøyring, ønskjer at hendinga kan føra til et haldningsendring, slik at fleire fleire familjar skal oppleva same sorga.

Haldning og handling

For det handlar til sjuande og stot om kvar etnskildd sitt ansvar.

- Ein kan snakka om dårlege vegar, men me har det vognane me har, og det me kan gjera noko med er korleis me oppfører oss i trafikken. Det er kvar etnskildd av oss som bestemmer oss for om me vil køyra for fort eller i alkoholpåverka tilstand. Då må me leggja til rette for at ungdom tok det rette vala, seier Giusti.

Erfaring frå ferebyggjande ungdomsarbeid gjer at han tilirår å retta innsats direkte mot risikograppa, nemleg unge menn. Dessutan bør innsatsen koma frå fleire hald samstundes. Når ein parallellkøyrer offentlege haldningskampanjar med ulike politikontrollar og felles foreldreinnsats, vil det gje resultat, meiner Giusti.

► **DEBATT:** Stefano Giusti er uroa for det han høyrer om og ser når det gjeld råkøyring i kommunen. Det er på tide å ta diskusjonen om hva som må gjerast, meiner han.

Ønskjer å oppnå ei haldningsendring

Familien til Anders Olsen Tveterås har fått mange tilbakemeldingar etter at dei i BT oppmoda om eit oppgjær med haldningane i ungdomsmiljøet når det gjeld fart og promille.

✉ Anne Rivenes
ar@vaksdalposten.no

Natt til 21. juni mista 18 år gamle Anders Olsen Tveterås livet etter å ha køyrt bil med promille. Ein måned etter stod familien fram i Bergens Tidende, for å åttvare andre ungdommar og foreldre mot råkøyring. Dei ønskjer ett oppgjær med det dei meiner er ein ukultur blant ungdom i Vaksdal. Etter

► **SORG:** I løpet av fjå år har Vaksdal mista fleire ungdommar i trafikkulukker. (Arkivfoto)

ulukka føkk det nemleg vitta at det er ein trend å køyra bil når ein har drukke, og at det elles gjerne handlar om å køyra fort. Dette er informasjon som bør koma ut til

alle foreldre i kommunen, meiner det, slik at ein kan ta tak i problemet.

Prata saman

- Korleis har tilbakemeldingane vore etter at de gikk ut i BT?

- Me har fått mange tilbakemeldingar. Eg sjelv har ikkje vore i Gatå enno, men når Ørjan har gått der, har folk kome bort til han og sagt at det var tøft gjort at me har vore så ærlige. Ein får takka ekstra for at me klarte å snakka om andre stne ungar når vår eigen son er død, fortel Karen Tveterås.

Også via andre, som til dømes tilsette i bognrvelsesbyrået, har det høyrte at saka har engasjert mange sterkt. Og ikkje berre lokalt. Folk i Bergen og frå Austlandet har bode om å få avisartikkelen tilsendt, for å ha den som utgangspunkt for å snakka

med ungdommane sine.

Tankevekkar

- Ein får fortalde at han fleire gonger hadde teke opp dette med promillekøyring med sonen sin, utan at det gikk inn. Men så la han avisa på bordet og ba han lesa. Den kvelden gikk guten på rommet sitt i staden for å gå ut, så farun forstod at han hadde fått noko å tenkja på, fortel Tveterås.

Då Karen Tveterås, Ørjan Olsen og dottera Martine stod fram i BT, fortalte det opena at Anders mista livet etter at han råkøyrde i promille utan fearkort.

Familien ville bryta tabuet som er knytt til promille-ulukker, for å unngå at fleire familjar skal oppleva same tragedie.

- Etterpå har me fått mange tilbakemeldingar, mykje meir enn me hadde venta, og det varmt, seier Karen Tveterås.

- Ulukker er tankevekkjarar

Dei fleste ungdomar synest råkøyring er uakseptabelt, men det er alltid nokon som skal tøffa seg med ferskt førarkort.

Det meiner Lars Helle Fauske, som er leiar i Vaksdal Ungdomsråd og samferdsleleiar i Ungdommens fylkesting. Han trur ikkje ungdomar i Vaksdal kommune har andre haldningar til promillegøyting og høg fart enn dei andre ungdomar har.

- Nei, og meiner synet her er likt som andre stader, at slikt er uakseptabelt. Det er den almene oppfatninga, men sjølvsgat kan det vera nokre få som har ett litt anna syn, seier Fauske.

Stader med lite politi er truleg mest utsett, meiner ungdomsrådsleiar. Han trur ulukkene som har involvert lokale ungdomar har vore ein tankevekkjar.

- Det går eit lys opp for ein om kva som kan skje, seier Fauske.

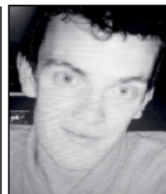
Efter hans oppfatning brukar eldre ungdomar å ordna seg skryss viss det skal ut og drikk, slik at dei slepp å koma i ein situasjon med ølflaske i éne handa og bilmekelen i den andre.

- Er det vankeleg for ungdomar å setja frå demom dei ser nokon som prøver å køyra i rusa tilstand eller høgd høg fart?

- Nei, det trur og ikkje, men det er somme som ikkje tek det til seg.

- Kva må til?

- Foreldre må snakka med ungdomane, og det ville hjelpe om nokon kom og snakka om promille og konsekvensar. Ein del som tok lappen skal visa at dei er «frelaste» i bygda, at dei har den «frelaste» bilen med mest hestar, som ser kulast ut. Eg trur ikkje nokon bortsett køyrer farleg, men ein trur gjerne at ein er betre sjåfør enn det ein er, og så skal ein tøffa seg for komparar som ikkje har lappen.

► **DIALOG:** Lars Helle Fauske, leiar i Vaksdal ungdomsråd, meiner unge og veltene må snakke saman. (Preuss foto)

- Ikkje verre enn andre stader

- Me har ikkje grunnlag for å seia at ungdom i Vaksdal har dårlegare haldningar enn andre ungdomar, seier lensmann Ivar Hellene.

Anne Rhenes
arg@vaksdalposten.no

Sett i høve folketaket kjem det fleire meldingar om villmannskøyting frå andre delar av politidistriktet enn frå Vaksdal kommune.

- Det går i bølger, med meir um somme stader i enkelte periodar, og så roer det seg ned att, seier lensmann Hellene.

Ute på kontroll

Voss lensmannsdistrikt er stort, og det er krevjande for vaktpatruljer å rekka frå ein utkant til den andre, etter kvart som det kjem meldingar om tullekøyting.

- Men me gjer stikkontrollar, og særmeast for to helger sidan var me innom Vaksdal, Dale, Stanghelle og Stamnes. Demom me vet om arrangement, brukar me å ha fokus på det, seier Hellene.

To utlitte ulukker

I løpet av første halvår i år har to unge

► **TILFÅ:** Lensmann Ivar Hellene vil saman med sju helsegrupper diskutera om det er tilhøp politiet kan setja iverk for å endra farlege haldningar blant unge sjåførar. (Ansjus)

mann frå Vaksdal kommune mista livet i trafikkuulukker.

- Ulukka på stamveggen i mars kan ikkje settjast i samband med haldningar i ungdomsmiljøet, meiner Hellene.

Politiet si etterforskning har ikkje kunnna slå fast årsaka til at den unge mannen koma over i fullkøyrefelt, men det er ikkje noko

som tydar på at det var høg fart. Ifjelgje politioverbetjent Einar Hystad har undersøkingar vist at begge dei involverte bilane hadde fart som lag på fartsgrensa, kanskje litt under.

Tek opp tema

I tillegg, når det har kome fram at det i ungdomsmiljøet i Vaksdal skal vora ei farleg haldning til køyting i høg fart og alkoholpåverka tilstand, har politiet bestemt seg for å sjå om det er tilhøp dei kan setja iverk i løpet av hausten, gjerne i samarbeid med skular og kommunen.

Hellene understrekar at innsetsen må koma frå fleire hald, og at det handlar om dialog.

- Foreldre og andre vaksne spelar ei viktig rolle både når det gjeld ungdom si atferd i trafikken, og i forholdet til alkohol og andre rusmidlar.

Sjeldan å sjå

- I Vægar der politiet er sjeldan å sjå, opplevast det som fritt fram. Kva seier du til det?

- Me køyrer regelmessig innom det fleste vegar i distriktet, men om det er nok? Langt ifrå. Me skulle sjølvsgat vore mykje meir ute i grensene, slår Hellene fast.

10 OMKOMNE PÅ VEGAR I HORDALAND

Første halvår i år har 100 personar mista livet i trafikken, ein auka på 10 prosent frå same tid i fjor. 10 av dei omkomne mista livet på vegar i Hordaland.

Ifjelgje Trygg Trafikk er ungdoms overrepresenterte i trafikkuulukker, og gular utgjer 2/3 av dei dropane. Dei viktigste dødsårsakene i trafikken er manglande erfarling, morkomd eller færartykthet, for høg fart etter forholda, manglande bilbeita og køyting i ruspåverka tilstand.

Treng meir målretta innsats

Ordfører Eirik Haga meiner det trengst ein ekstra innsats både på vegane og med haldningane for at ungdom skal ferdast tryggare i trafikken.

- Det er viktig å understreka at dei aller fleste, både ungdom og eldre, køyrer fint og lovdygt. Men så har ein nokre som køyrer for fort og i ruspåverka tilstand. Det er farleg, og noko me må få slutt på, seier ordfører Haga.

Vil spissa innsatsen

Han har alt snakka med andre i Heradsbu-set om å finna ut korleis kommunen kan styrkje arbeidet med ungdomar og haldningar i trafikken.

- Det aller fleste køyrer lovdygt, så me kan ikkje berre ha generelle verkemiddel.

► **FLEIRE:** Både vegar og haldningar kan trengja ei forbetring, meiner ordfører Eirik Haga, som vil trekkja inn skule, ungdomsråd og vegvesen. (Ansjus)

Me må gå djupare inn i materien, og spissa innsatsen, seier Haga.

Han har både Statens Vegvesen om ekstra midlar til trafikkseiering, og etter at kommunen har hatt eigne møte er det også aktuelt å søkja om pengar til haldningsarbeid.

Skjebnesvangre fell

- Me har vegar som ikkje er etilgjørande. Viss ein gjer ein fell på vegar i vår kommune, kan det få skjebnesvangert utfall. Me er nøydde til å jobba på fleire frontar samstundes, og å jobba med både trafikkseiering av sjøve vegen samstundes som me jobbar med haldningar, seier Haga.

Ordføreren viser til BT-artikkelen om familien Olsen i Vægar, der dei sette skulpsyt på ungdom, promille og høg fart, og ba om at det vart teke eit oppgjær med kulturten.

Det er Haga klar for å bidra til, og han

ønskjer å trekkja skulen og ungdomsrådet med i arbeidet.

Ser sjeldan politiet

- Kva med politiet si rolle?

- Problemet vert ekstra utfordrande når politiet er lite til stade. Det har eit stort distrikt, og me i utkantane ser minst til politiet. Eg skulle ønska det var meir synleg politiet, men samstundes er det viktig at me køyrer på ein haldningsmessig god måte. Å køyra bel er så a hørleg at ein er nøydde å følgja reglane, seier Haga.

Ordføreren er ikkje så stikker på om Vaksdal har større problem enn andre kommunar, men om det er slikt, er det ein ekstra grunn til å auka innsatsen.

Askøyfamilie fanget i Gaza

UTLAND #SIDE 16-17

Israels fremste våpen

UTLAND #SIDE 14-15

SPORT #SIDE 24-25

JOBBS & KARRIERE #SIDE 20-21

SHOPPING: Vårt viktigste samfunnsoppgjør i dag er tydeligvis å bruke penger.

KOMMENTAR #SIDE 2-3

Åtvarar mot råkøyring etter sonens dødskrasj

FOTO: ERIK BREKKE

ENGASJEMENT MIDT I SORGA: Anders Oleen Tvetérås var berne 18 år då han mista livet etter å ha køyrt bil med promille. No vil familien ta eit oppgjær med det dei meiner er ein ukultur blant ungdommen i Vakadal. Frå venstre: mor Karen Tvetérås, far Brjan Oleen og søster Martina Oleen Tvetérås.

NYHETER #SIDE 4-6

Åpningskampanje!

EKSTRA billig bensin og diesel!

Velkommen til nye Uno-X Fjøsanger!

I dag tanker du ekstra billig kl. 10-15.

- **HUSK!** Du får alltid 30 øre/l bonus med BonusKortet - Vi deler ut kortet klar til bruk!

Uno-X Fjøsanger, Stråumevegen 3, 5073 Bergen

